

ऐतिहासिक पत्रस्तम्भ

नं. ३७०

अजि — — — — —

उप्रान्त आश्विन वदी १४ रोज ५ का मितिमा बक्सि पठाय गयोको लालमोहर रजिडन्ट साहवलाई सौपियाका याददास्तका नकल २ लाठसाहववाट गयाका षरिताका तर्जुमाको नकलसमेत आश्वीन शुदि ८ रोज १ का दिन डाकमार्फत पाई सिर चह्लाजा ब्राह्म वातचितको प्रसंग चल्दा हुकुम भयावमोजिमको आसए लि जवाफ दिन्या पाठ गरुला आजकाल दसै आउनाले कौसल दफदर्षना वन्द छ षुल्यापछि रजिडन्टवाट आयाका कागजपत्रको हवाल बुकि पायाका षषवरसमेत विन्ति चह्लाइ पठाउला एहि सुदि ७ रोज ६ का दिन टारन्साहव एक्ट सिक्किटरिकाहां दफदरषानाको मामूलि दवारी हुदा दवारीको षैर वाफिषत सोध्या सब तर्हसित षैर वाफिषत छ भनि जवाफ दिजा मेडाकसाहव दफदर्षानाका सिक्किटरि विराम भै हावा षान भनि गयाका थिया आजकालमा आउछन् भन्या षवछ कन्दहार्का दषिन वलुचिस्तानका मुलुकमा कलात्को किल्ला कन्दहार काबुल अमल भयापछि अंरेजहरूले अमल गन्याको थियो अंरेजहरूसित लडि फेरि उहांका पैठानहरूले अमल गन्या भन्या षवर अषवार्का कागजमा देषि हजुर्मा विन्ति चह्लाइ पठायको छ इति सम्बत् १८९७ साल मिति आश्वीन शुदि १० रोज ३ मोकाम कल्कत्ता चितपुर शुभम्— — — — —

सेवक लोकरमणोपाध्यायको वेदोक्त पुराणोक्त कोटि कोटि सुभासीवादि शुभम् — — — — —

-०-

मिनिष्टर यान कम्याण्डर इन चिफ जनरल मातवरसिंह थापा कलाबहादुर महाशयेषु इतः बालाशंकरका सहस्र शुभाशेषपूर्वक विन्तिपत्रम् । अत्रकुशलं तत्र श्रीमतां कुशलं वान्छामि । उप्रान्त गरीवपर्वर मेरे वेशाष सुरी १४ रोज ३ मे लिषी अर्जी वन्देकी डाक अंरेजिके मार्फत हजूरके मुलाहिजेमे गुजरी होगी । बाद मुलाहेजे अर्जीके वन्दा हजूरके धर्मद्वारसे क्रिपापूर्वक अर्जीके पर्थोचनामेका और माफिक आज्ञा हजूरजे अपनी तलव तनष्वाहका उम्मेदवार था इस असेंमे वतौर अफुवेके और पर्चे अषवार अंग्रेजीसे यहां षवर हजूरका बेतौर सुन्नेमे आयाहेके के मजमून उस्का जो अर्जी १— के चरणोमे भेजी है उस्मे मुन्दर्ज है बाद मुलाहेजे मजमून अर्जीके उम्मेद रषता हूँ के अगर येह षवर कूठ है तो वास्ते तलत्सोके आज्ञापत्र हजूरका मै मोहर षासके वन्देके हालपर इनायत हावे अगर येह षवर सत्य है तो मुष्यार हालको षिदमतमे अरज रषता हूँ अर्जी मेरी ...१... के चरणोमे गुजरानकर एक हुकुमनामामै लालमोहरके...१... से निकासा कर्के और आज्ञापत्र अपने हजूरसे मै मोहरके षासके मेरे हालपर इनायत होवे के माफिक हुकुमके वन्दा अपनी अर्जी...१... के चरणोमे चढाय भेजता रहे ज्यादा अरज ये है के इस षवरके कूठ सत्यका हाल सिवाय अषवार अंग्रेजीके वन्देको नहीं मालूम हुवा जैसा षवर सुन्नेमे आया था सो हजूरके चरणोमे अरज किया गया कूठ सत्यका बात ईश्वर जाने जान अजान कुसूर माफ होवे सं. १९०२ जेष्ठ वदी १३ रोज २ मुकाम दिल्ली शुभम् — — — — —

अर्जी बालाशंकर ब्राह्मणकी

-०-

नं. ३३

स्वस्ति श्री सर्वोपमानोपमेयशौर्योदार्यादि सकल सद्गुणैः
नृपालकृतराजराजित राजभारोद्धरण सामर्थ्य श्री ३ प्राइम्-

नं. ४०२

श्री ५ सर्कार

१

स्वरित श्री गिरिराजचक्रचूडामणि नरनारायणेत्यादि विविधविरुदावली विराजमानमानोन्नत श्री मन्महाराजा-धिराज श्रीश्रीश्रीश्रीश्री महाराज राजेन्द्रविक्रम शाह बहादुर शंशेरजंग देवानां सदा समरविजयेषु इतः बालाशंकरका कोटि कटि शुभाशेषपूर्वकविन्तीपत्रम् अत्र कुशलं तत्र श्रीमतां कुशलं वान्छामि उप्रान्त गरीवपर्वर मेरे मार्गेश्वर वदी ९ रोज ६ मे लिपी अर्जी बन्देको डाक अंगरेजीके मार्फत...१... के मुलाहेजेमे गुजरीहोगी वाद मुलाहेजा कर्ने अर्जीके बन्दा हजूरके धर्मद्वारसे क्रियापूर्वक परवरशनामेका उस्मैदवार है फदे २ दिल्लीके अषवारके...१... के चरणोमे हाजर कर्ता हूँ सो मुलाहेजेमे गुजरे मार्गेश्वर वदि १४ रोज ५ मे जनरल मातवरसिंह थापा दिल्लीसे कूच कर्के बरस्ते लषनऊके वरसवील डाक सुतरके गोरषपुरको रवाना हुवे वास्ते इति-लाहके अरज रषता हूँ बन्दा हजूरके दर्वारसे नेक नजरका और परवरशका उस्मैदवार है और जो कारषिदमत मेरे लायक हजूरसे हुकुम होवे सोसाफिक बन्दा वजालावे ज्यादा क्या विन्ती करूँ...१... सर्वज्ञ है जान अजान कुसूर माफ होवे संवत् १८९९ मार्गेश्वर शुदि ८ रोज ७ मु-दिल्ली--

अर्जी बालाशंकर ब्राह्मणकी

—०—

नं. ३५८

श्री ५ सर्कार

१

अजि — — — — —
उप्रान्त गरिप्रवर ब्रह्मदेउमंडीका कुरालाई कार्तिकको पुर्न-मासिदेषि मंडिको कां चल्दो रहेछ...१... को पैसा दुर्न जाला भनि मंडिको ठेका साविकबमोजियको कबोल गराई कबोलियतनामा लि मंडि उठाउन्त्या काम गन्त्या किस्ता-वंदिमा खैया...१... मा दाषिल होला जाचका नापवन्दिमा अर्थलाई र कोहि जगा घट्टन जान्या कोहि जगा बढन जान्या हुन लागिरहेछ ताहाका भलाआदमिलाई सोझा कुछुदा घट्टन भनि भन्छन् पछि उमावन्दिमा क्या ठहर्छ उमावन्दि भयापछि विति गरि पठाउला र जाहेर होला काम गर्दा केहि कुरामा चुकन जायीछ षामिदवाद मेहेरमानगि सेवकउपर रहीस्,

कुलघाटतर्फ टांगो लि नापवन्दिमा जान्या उमादारले कुमाउ-तर्फ मानिस पठाई हालसुरत बुकी मलाई लेषि पठायाको वेहोरा उतारि चह्लाई पठायाको छ नजर भै जाहेर होला विज्ञेवर प्रभूचरणारविन्देषु अलमधिकं इति सम्बत् १८९८ साल मिति अधिक आश्विन वदी ५ रोज ३ मुकाम डोटि सिलगढि शुभम् — — — — —

ईत सेवक सुद्धरंजन साहिको कोटि कोटि साष्टांग डंडवत् सेवा कुर्णज शुभम् — — — — —

—०—

नं. १२१

अजि — — — — —

उप्रान्त देसवाठ पवर ल्यायाको लषनौका समाचारका अर्थ बुढा जहांपना मन्थापछि तिनैका छोरा सुरैयान जाहांपनाले ९ करवर रुपैया फिरंगिलाई दि गादिमा वस्याछन् मुन्नायान भन्त्या गादिमा वस्ता राजा दर्सनसिको मामला पनि विग्रन्त्या अरू अरू मिर उमरावहरूलाई पनि फिरंगिसित पनि मुन्ना-यान गादिमा वस्यापछि षलवल पाला भनानिमित्या सुरैयान जाहांपनालाई गादिमा वसायाछन् राजा दर्सनसिले पनि षिलजत पाया राजावावुहरूको अजसंम बन्दवस्त भयाको छैन लाठसाहेव पनि ९२ पल्टन लि इरान जान भनि गयो भन्त्या गलवा सुनिन्छ इ कुरा हो होइन हजूरमा जाहेर भयाके होला सेवकले सुन्त्याका कुरा विति गर्नुया हो भनि विति गन्त्याको हो सर अपसर माफ भयाजाला अजि चह्लाई पठाउंछौं हुकुम कैलहै आउदैन सेवकपर निगाह रह्याजावस् इति सम्बत् १८९९ साल मिति ज्येष्ठ सुदि १४ रोज ३ मोकाम सल्यान शुभम् — — — — —

ईत सेवक दरियावसिंह वस्यातको कुर्नस डंडवत् सेवा ३ शुभम् — — — — —

—०—

नं. ३७९

अजि — — — — —

उप्रान्त गरिपरवर आश्विन वदि ३० रोज ३ मा लेषि पठाईवक्समुभयाको कृपापत्र ये शुदि ९ रोज ३ मा आई-पुग्यो हरप पढि विस्तार मालुम गरि सिर चह्लायां मजि भई आयावमोजिम हुवा सिपाहिहरूलाई दक्ष्क सीपि

रुगरियाहरू सर्दारका जिम्बा लगाइ जाउ भनि अह्लाइदिन्या काम गन्यां भोटतरपको सहि समाचारका अर्थलाई कुंभेदान दलपति गुरुबाट संपूर्ण वेहोरा बुझि आयाका हुं चरणमा विस्तार विंति गन्याहुन् मैले पनि संछेप अर्जि लेष्याको हो चरणमा दाबिल भयोहोला याहांको वेहोरा वन्दालाई तार्हिसंम मात्र थाहा छ बाकि सर्दार दरियाउर्हि वस्यताले हाम्रा मानिस भोटतिर जादा सर्दार हस्तविर साहिले ई मानिस त चोर हुन् ई मानिसका कुरा नपत्याउनु भनि देवालाई चिठि पनि लेपेछ हाम्रा मानिसलाई प्यादा पनि लायेछ भन्या कुराको चुविल ...१... मा लेष्याछन् भोटघा- लाई सिषले लपेट्याको वेला छ येस वेलाभा केहि गोहार दिन सक्थौं भन्या हामिले भन्याको काम पुग्दोहो भन्या कुरा पनि लेष्याछ उसै कुराको प्रतितले २०० जवान र ३ तौप षटाउनु भन्या मोहर भइ आयाको होला भन्या जस्तो लाग्छ लस्कर आयो भन्या समाचार भोट्याले सुन्यापछि हामिलाई गोहार दिन पनि पर्दैन भनि उस्ले लेष्यापछि लस्कर पठाउ- दामा केहि फिक्का पनि पर्ला घा पनि विग्रन जाला सिषले थाहा पायो भन्या भोटघासंग आवतजावत गन्याको पनि सुन्याकै होला अघि कागडासा भयाको वेहोराले गोर्षालि येस्ता छन् भनि ठहरायाकै होला लस्कर पठाउदामा दुबैतिर चमक पर्ने जाला कि भन्या जस्तो लाग्छ तसर्थ वेहोरा पारिकन ...१... मा अर्जि लेषिबक्सनुभया सर्वैलाई सुष हुदोहो जो मर्जि लस्कर ताहांबाट हिड्याको भया पनि केहि दिन अछांपुंढो अलमलिरह्या वेस होला कि भन्या जस्तो लाग्छ जो मर्जि सो सहि म पनि टिकाको साइत गरि नेपालतिर जान्या काम गन्यां इति सम्बत १८९९ साल मिति आश्वीन सुदि ११ रोज ६ मोकाम जुम्ला छिनासिम शुभम् — — — — —

सेवक कर्णवीरज्यूको कोटि कोटि सेवापूर्वक कोर्णस शुभम् — — — — —

-०-

नं. ११९

अर्जि — — — — —

उप्रान्त ताहा ईलाम फाकफोकका रैयत अधिदेषि दुर्जलिङमा वेपार गर्न जादै आउदै रह्याछन् सुषीमको इलाका नागरि भन्याका जगामा अधि जगात रह्याको रहेनछ १९०० साल- देषि सुषीमबाट जगात लिनु भनि लापच्या जगाति राष्याका रह्याछन् येस सालका पुसमा घिउ मास कपराका दस येघार भारि लि दुर्जलिङमा वेपार गर्न ताहा ईलामका भोटघा गयाका रह्याछन् नागरिका जगातदेषि वरै जगातमा पुग्न नपाई लापच्याहरूले जगात देउ भनि माग्याछन् र ताहा दिया हामिलाई दोहोरो तिर्नुपर्छ जगातमा हिड र जो लाग्दछ वाहि चुक्ति गरि दिउला भनि भोटघाहरूले भन्दा लापच्याहरूले तार्हि दिनुपर्छ भन्याछन् र तक्रार गरि कुटा- कुट गन्याछन् कुटाकुट गर्दा लापच्या साह्रै कुटियेछ र जो लग्याका भारि मिल्काई आफु भागि आयाछन् भोटघाहरूले नागरिमा लापच्यासंग कुटाकुट गरि आया भन्या षवर सुन्या र यो कुरा कसो रहेछ भनि बुछन पठाउदा कुटाकुट भयाको पनि साचो रहेछ कुटियाका लापच्या पनि येक जाना दस बाह्र दिनपछि मरेछ छाडि आयाका भारि पनि सुषिम्या लापच्याहरूले षयाछन् भन्या षवर ल्याया सुषीमबाट भन्या ताहा केहि भनि पठायको छैन येस्तो वेहोरा भयेछ भनि ताहा केहि लेषि पठाय भन्या जो षवर आउला षवर आयाबमोजिमको वेहोरा लेषि चह्याई पठाउन्या काम गरुला कुटाकुट गरि आउन्या भोटघाहरू र आपना आपना घर आई बसिरह्याछन् ज्यादा हरफमा कम ज्यादा भयाको माफ गरिबकस्याजाला ईति सम्बत १९०१ साल चैत्र सुदि १२ रोज २ मुकाम ईलाम छाउनी शुभम् — — — — —

कपतान दलमर्दन थापाको कोटि कोटि सेवा — —

-०-